

Zitting 1978–1979

15 488

Regelen met betrekking tot de zeevisserij

Nr. 4

VOORLOPIG VERSLAG

Vastgesteld 28 maart 1979

De vaste Commissie voor Visserij¹, belast met het voorbereidend onderzoek, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar voorlopige bevindingen.

Het is naar het oordeel van de commissie een belangrijke verdienste van het ontwerp dat een wijziging van het Wetboek van Koophandel wordt voorgesteld waardoor achterhaalde begrippen worden verwijderd uit de tekst daarvan. Blijkens de reacties van het bedrijfsleven kan ook dit zich ten volle verenigen met het doen verdwijnen van het onderscheid tussen kust- en zeevisserij uit de tekst van de wet, zodat kan worden volstaan met het ene begrip zeevisserij.

De voorgenomen invoering van een aantal regelen in het Wetboek van Koophandel met betrekking tot de maatschapvisserij acht de commissie een groot winstpunt. Niettemin vraagt zij zich af of de voorgenomen wijzigingen van het Wetboek van Koophandel wel volledig genoeg is. In dit verband wil zij gaarne erop wijzen dat een aantal begrippen uit het Wetboek van Koophandel moeilijk op de maatschap is toe te passen, terwijl deze begrippen buiten de maatschap in de praktijk geen problemen met zich brengen.

Daarbij valt te denken aan:

a. artikel 320: de reder is degene die een schip gebruikt tot de vaart ter zee en het daartoe zelf voert, of door een kapitein doet voeren;

b. voert de reder niet zelf, maar laat hij zulks over aan een kapitein, dan moet de laatste in zijn dienst staan (artikel 320);

c. de kapitein is derhalve werknemer van de reder (arbeidsrechtelijke sfeer), en daarnaast hoogste gezagsdrager aan boord (zuiver maritieme sfeer);

b. de schepelingen zijn eveneens werknemers van de reder (arbeidsrechtelijke sfeer) en voorts aan de kapitein ondergeschikt in de zuiver maritieme sfeer.

Door de introductie van de maatschap binnen de tekst der wet ontstaat een veel minder duidelijk beeld, hetgeen moge blijken uit de volgende mogelijke varianten bij de maatschap.

¹ Samenstelling: Tolman (CDA), Van Rossum (SGP), Roels (PvdA), voorzitter, Terlouw (D'66), Wisselink (CDA), Waalkens (VVD), Keja (VVD), Van der Sanden (CDA), H. de Boer (CDA), De Boois (PvdA), Hartmeijer (PvdA), Kosto (PvdA), Scherpenhuizen (VVD), Drenth (PvdA), Braks (CDA).

VARIANT I:

De eigenaar van het zeevissersschip is lid van de maatschap en brengt het schip alsmede zijn werkkraft in. Nu de maatschap gezamenlijk beslist over zaken als het uitvaren ter vangst en de visgronden die aangedaan zullen worden, maar ook over de vraag wie als kapitein zal optreden, is het zeer dubieus wie als reder is aan te merken, indien de eigenaar niet als kapitein optreedt.

Dat de eigenaar als reder zou moeten worden aangemerkt stuit af op de tekst der wet (artikel 320): hij moet het schip zelf voeren dan wel doen voeren door een kapitein in zijn dienst. Dat nu de kapitein (derhalve één der andere maten) in dienstverband tot de eigenaar staat is uit de aard der maatschap uitgesloten.

De huidige tekst gaat uitsluitend uit van de kapitein die in dienstverhouding staat tot de reder (vergelijk artikel 375). Ook dit leidt bij toetsing aan de maatschap tot grote problemen, nu daar de kapitein nimmer in dienstverhouding staat tot de reder.

VARIANT II:

De eigenaar van het zeevissersschip is lid van de maatschap, brengt het schip in, maar niet zijn werkkraft. Ook dan is dubieus wie als reder valt aan te merken; ook dan treedt een kapitein op die niet in enig dienstverband staat.

VARIANT III:

De maatschap huurt een zeevissersschip van de eigenaar, die niet tot de maatschap toetreedt. De huurpenningen zijn onafhankelijk van de besomming. Ook nu weer is hoogst twijfelachtig of de eigenaar als reder te zien is, terwijl de gezamenlijke maten niet als zodanig kunnen worden aangemerkt, alleen reeds omdat voor het bestaan van een rederij mede-eigendom vereist is (art. 323; Rb. Utrecht, 9 juni 1937.N.J. 1939, 546).

Uit het bovenstaande vloeit volgens de commissie voort dat de bepalingen omtrent de reder, de rederij alsmede de kapitein nogmaals kritisch bezien en aangepast dienen te worden aan de maatschapvisserij. Een aanvulling van met name artikel 320 van het Wetboek van Koophandel komt haar in dit verband wenselijk voor.

Voorts verdient het voorgestelde artikel 452q nog enige aanvulling in die zin, dat voor de maatschap in artikel 400, sub 5°, in plaats van «in dienst zal treden» gelezen dient te worden: «gaat deel uitmaken van de maatschap» (dit ter voorkoming van begripsverwarring omtrent de arbeidsverhouding).

In artikel 400, sub 6°, wordt ook over dienst gesproken. In dat geval meent de commissie het begrip te kunnen interpreteren als schepelingendienst, welk begrip los staat van de vorm van arbeidsverhouding.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 452s vraagt de commissie zich af of het niet tot misverstanden kan leiden wanneer gesproken wordt over eigenaar. Dit in verband met artikel 407, eerste lid. In de visserij kent men ook het begrip exploitant. De exploitant is volledig verantwoordelijk voor de exploitatie van het schip. Het is wenselijk dat de bewindslieden in de memorie van antwoord hierover duidelijkheid verschaffen.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 425u acht de commissie het wenselijk dat de Regering mededeelt dat het begrip rompbevrachter gelijk is aan het begrip exploitant. Is dat niet het geval, dan lijkt het wenselijk om aan te sluiten bij de praktijk van de visserij, waarbij de exploitant namelijk ook zelf kan bepalen welk nettenmateriaal (voor zijn rekening) gebruikt zal worden.

De waarnemend voorzitter van de commissie,
Van Rossum

De griffier van de commissie,
Van der Knoop